

1989-05-09 INSTRUKCJA DLA DUCHOWIEŃSTWA W ZWIĄZKU Z WPROWADZENIEM OBRZĘDÓW CHRZEŚCIJAŃSKIEGO WTajemniczenia DOROSŁYCH

1. Dekret Soboru Watykańskiego II o działalności misyjnej Kościoła stwierdza: "Ponieważ Kościół partykularny powinien jak najdoskonalej odzwierciedlać Kościół powszechny, ma on sobie dobrze uświadomić fakt, że jest posłany do tych, którzy w Chrystusa nie wierzą, a żyją razem z nim na tym samym terytorium, aby przez świadectwo życia poszczególnych wiernych i całej wspólnoty stać się znakiem ukazującym im Chrystusa" (DM nr 20).

Członkowie Kościoła powinni zatem troszczyć się o pozyskanie nie ochrzczonych dla Chrystusa. Należy jednak pamiętać o zasadach sformułowanych w tym samym Dekrecie: "Kościół surowo zabrania zmuszać kogoś do przyjęcia wiary lub doprowadzić do niej czy przynęcać niestosownymi środkami, jak też z drugiej strony stanowczo broni prawa, aby nikogo nie odstraszano od wiary niegodziwymi środkami.

Według starodawnego zwyczaju Kościoła należy badać motywy nawrócenia i w razie potrzeby je oczyszczać" (DM nr 13).

2. W tym samym Dekrecie Sobór następująco opisuje drogę katechumena do sakramentów chrześcijańskiego wtajemniczenia.

"Ci, którzy przyjęli od Boga za pośrednictwem Kościoła wiarę w Chrystusa, winni być dopuszczeni przez liturgiczne ceremonie do katechumenatu. Nie polega on na samym wyjaśnianiu dogmatów i przykazań, lecz na kształtowaniu całego życia chrześcijańskiego i wystarczająco długich ćwiczeniach, przez które uczniowie łączą się z Chrystusem, swym Nauczycielem. Należy więc katechumenów odpowiednio wprowadzać w tajemnicę zbawienia i praktykę obyczajów ewangelicznych, a przez święte obrzędy, spełniane w kolejnych odstępach czasu, wtajemniczać ich w życie wiary, liturgii i miłości Ludu Bożego.

Następnie przez sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego wybawieni z mocy ciemności, współumarli, współpogrzebani i współzmartwychwstali z Chrystusem, otrzymują Ducha przybrania za synów i obchodzą z całym Ludem Bożym pamiątkę śmierci i zmartwychwstania Pana (...).

O to chrześcijańskie wtajemniczenie w katechumenacie powinni się troszczyć nie tylko katechiści i kapłani, ale cała społeczność wiernych, szczególnie zaś rodzice chrzestni, tak aby katechumeni od samego początku czuli, że należą do Ludu Bożego. A ponieważ życie Kościoła jest apostołskie, katechumeni winni również nauczyć się współpracować czynnie w ewangelizacji oraz budowaniu Kościoła przez świadectwo życia i wyznanie wiary" (DM nr 14).

Przygotowanie katechumenów do chrztu powinno zatem obejmować:

1. przekazanie zasad wiary i moralności,
2. wprowadzenie w praktykę modlitwy osobistej i świadomego uczestnictwa w liturgii,
3. wprowadzenie w praktykę życia chrześcijańskiego
4. kształtowanie postawy apostołskiej i współdziałania w ewangelizacyjnej misji Kościoła.

3. Księga Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych wprowadza na nowo w życie Kościoła katechumenat i szereg obrzędów z nim związanych. Duszpasterze mają obowiązek dokładnie poznać zawartość tej księgi. W seminariach duchownych Obrzędy te powinny być starannie wyłożone już w najbliższym roku akademickim. Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych winny się stać przedmiotem studium duchowieństwa w czasie konferencji rejonowych i dekanalnych, a także specjalnych sympozjów. Podczas nich należy dobrze zaznajomić uczestników z treścią "Wprowadzenia teologiczno-pastoralnego" oraz

wyczerpująco omówić poszczególne obrzędy, tj.:

I. Obrzędy katechumenatu podzielone na stopnie.

II. Uproszczony obrzęd wtajemniczenia dorosłych.

III. Skrócony obrzęd wtajemniczenia dorosłych w niebezpieczeństwie śmierci.

IV. Przygotowanie do bierzmowania i Eucharystii dorosłych, którzy przyjęli chrzest jako dzieci, ale nie otrzymali pouczenia w wierze.

V. Obrzędy wtajemniczenia dzieci, które osiągnęły wiek katechizacyjny.

4. Zasadniczo przygotowaniem dorosłego do sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego powinien kierować kapłan. W niektórych wypadkach konieczna będzie pomoc świeckich katechetów. Dlatego w skali diecezjalnej należy zatroszczyć się o formację takich katechetów, którzy mogliby przygotować dorosłych do sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego.

5. Program przygotowania musi być dostosowany do poziomu umysłowego i wiedzy religijnej kandydata. Są katechumeni, którzy dość dobrze znają zasady wiary katolickiej i tacy, którzy wiedzą bardzo niewiele. W okresie przygotowania dorośli katechumeni powinni dobrze przyswoić sobie naukę Kościoła dotyczącą prawd wiary i moralności w zakresie podanym w katechizmach dla dorosłych.

6. W miastach, w których jest większa liczba dorosłych kandydatów do chrztu, należy dążyć do zorganizowania dla nich wspólnego katechumenatu przy wybranym kościele. Podobnie, może się okazać potrzeba powołania takiego ośrodka w dekanatach.

7. Wymaganie należytego przygotowania odnosi się także do dorosłych kandydatów do sakramentu bierzmowania. Dotyczy to zwłaszcza tych, którzy mają przyjąć bierzmowanie po okresie zaniedbań w życiu religijnym. Są to nierzadko także kandydaci do sakramentu małżeństwa.

Kapłan odpowiedzialny za przygotowanie kandydata powinien dołożyć starań, by z właściwym zrozumieniem mógł podjąć i wypełnić zadania wynikające z przyjętego sakramentu.

8. W okresie mistagogii, czyli w czasie pogłębiania świadomego udziału w przyjętych sakramentach, nowo ochrzczone i bierzmowane powinni pomagać duszpasterze, chrześni i świadkowie oraz cała wspólnota wiernych, w tym zwłaszcza mniejsze wspólnoty istniejące na terenie parafii. Należy zadbać o pełne włączenie nowo ochrzczone i bierzmowanych w życie miejscowego Kościoła, jaki stanowi parafia.

Doświadczenie uczy, że ci, którzy zostali starannie przygotowani do sakramentów wtajemniczenia i włączeni w dynamiczną wspólnotę wiernych, stają się gorliwymi chrześcijanami. Ci zaś, których przygotowanie było powierzchowne i byli pozbawieni specjalnej opieki, po przyjęciu chrztu i bierzmowania, niejednokrotnie oddalają się od Kościoła.

9. Zwyczajnym szafarzem sakramentu bierzmowania jest biskup (KPK kan. 882).

Stosownie do kan. 863 KPK, o chrzcie dorosłych powinien być zawiadomiony biskup diecezjalny, ażeby, jeśli uzna to za wskazane, sam udzielił chrztu i bierzmowania.

Na mocy prawa władzę udzielania bierzmowania posiada także prezbiter w stosunku do osoby dorosłej, której na mocy urzędu lub zlecenia biskupa diecezjalnego udziela chrztu, lub osobę już ochrzczonej dopuszcza do pełnej wspólnoty z Kościołem katolickim (kan. 883).

10. Jest rzeczą właściwą, by sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego były sprawowane

w czasie Wigilii Paschalnej.

Należy dążyć, by w miastach biskupich sakramenty te były udzielane w Wigilię Paschalną w kościele katedralnym.

11. Elementy wtajemniczenia chrześcijańskiego, które wskazuje nowa księga, powinny znaleźć szerokie zastosowanie w każdej formie katechizacji. Katechizacja powinna nie tylko przekazywać prawdy wiary, ale również zaprawiać do pełnienia dobrych uczynków i całego postępowania zgodnego z zasadami moralności chrześcijańskiej, wprowadzać w życie modlitwy, a także budzić postawę apostołską. Należy również często wracać do katechezy typu mistagogicznego i przypominać wiernym znaczenie sakramentów, które przyjęli.

12. Nowa księga powinna stać się źródłem inspirującym nowe formy katechizacji i współdziałania wiernych w życiu i zadaniach Kościoła lokalnego.

13. W dodatku do księgi Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych zawarte są wskazania i obrzędy przyjęcia ważnie ochrzczonych do pełnej wspólnoty z Kościołem katolickim. Należy do nich dostosować dotychczasowe praktyki w tym względzie.

14. Trudności powstające przy stosowaniu księgi i projekty dalszego jej dostosowania do polskich warunków należy zgłaszać do Komisji Episkopatu ds. Liturgii i Duszpasterstwa Liturgicznego.

15. Księga Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych wchodzi w życie we wszystkich diecezjach polskich w uroczystość Zesłania Ducha Świętego, dnia 14 maja 1989r.

Jasna Góra, 9 maja 1989 r.

+ Józef Kard. Glemp
Prymas Polski, Przewodniczący
Konferencji Episkopatu Polski

+ Bp Tadeusz Rybak
Przewodniczący Komisji Episkopatu
do Spraw Liturgii i Duszpasterstwa Liturgicznego

Powyższa Instrukcja została zatwierdzona przez 234 Konferencję Plenarną Episkopatu Polski na Jasnej Górze dnia 9 maja 1989 roku.